

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos polttör egyszerű hirdetésnél 18 Bl., többzürű hirdetésnél 14 Bl. — Hivatalos hirdetéseknek minden szö 4 Bl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Dalokör.

Ne tessék, kérem, megijedni. Nem valami új egyesület szervezése érdekében akarunk propagandát kelteni. Elég társadalmi egyesület van a mi kis városunkban, s ezeknek tagsága elég évi díjjal terheli meg egyesek büdzsáját. Ezt a terhet nem akarjuk még szaporítani s így nem lehet célunk, hogy új egyesület alkotására buzdítsunk tiszteletbeli, alapító, pártoló és működő tagokkal.

Elevenen érezzük azonban szükségét annak, hogy városunkban minden egyesületi szervezet nélkül dalokör alakítására hívjuk föl a figyelmet. Mert erre a dalokörre városunk társadalmi életében igen szép hivatás vár. És minél szebb hivatás vár rá, annál jobban érezzük, hogy nincs.

Elismerjük mindnyájan a szép, összehangzó dalnak a lélekre gyakorolt mély hatását. Megihletti a lelket, átszellemül az ember s átengedve magát a dal ellenállhatatlan erejének és hatalmának, ennek szárnyain föl száll s közelebb tudja magát Istenhez.

Nemesebb, eszményibb élvezet alig kínálkozik az embernek mint amibe a dal ringatja, az a harmonikus, szépen, szabatosan előadott dal, amely a léleknek egy-egy isteni szikrája lévén, fölgújtja és nemes gerjedelembé hozza a hallgatóknak szívét-lelkét is.

Mindnyájan tudjuk, mindnyájan éreztük a dalnak lebilincselő delejes hatalmát. Éreztük itthon is, midőn Istenben boldogult **Kocsis Károly** vezetése alatt pár évvel ezelőtt igen

jól szervezett dalokör működött Sümege. Ez a dalokör maga is rendezett egy-két estét, föllépett a mások által rendezett ünnepeken, hangversenyeken s csak a közönség általános ítéletének adunk kifejezést, midőn konstatáljuk, hogy azoknak az estéknek legfényesebb, legélvezetesebb pontjai annak a dalokörnek számai voltak.

Sajna, az ismeretes magyar lelkesedés itt is bebizonyult. A szalmaláng fellobogott, rövid ideig libegett-lobogott magasan, azután hirtelen elaludt és kihamvadt. A dalokörben vagy két évi munkálkodás — valóban szép és sikeres munkálkodás — után bekövetkezett az apostolok oszlása. Legutóbb a Kaszinó rendezte Erzsébet-emlékünnepen, 1899. szeptember 10-én szerepelt, de már csak töredékben s azóta legfőleg emlékezetben, pár kottafüzetben és néhány korona, az előállható kiadásokra megtakarított összegben él.

Pedig évről-évre érezzük hiányát. Most egy-egy hazafias vagy egyházi ünnep, majd egy-egy hangverseny merül föl s akkor nem csupán a rendezőség, hanem a közönség is sajnos tapasztalja, hogy ekkora városban, mint Sümege, nincsen dalokör, amely az ünnepély hangulatát, méltóságát, eszményítő voltát emelné, a hangversenyt élénkebbé, változatosabbá s élvezetesebbé tenné.

Sokkal kisebb városok, sőt nem egy falu is e tekintetben kitesz mostanság Sümege. Üssük hát helyre a hiányt s toborozzuk össze a dalokört. Ekkora városban, mint Sümege, csak meg lesz a kellő hanganyag. És ennek összeválogatásánál ne nézzünk a társadalmi

állásra, rangra, módra, hanem szólítsunk sorba minden tisztességes, becsületes sümegei polgárt, akinek Isten az éneklés tehetségét megadta. Akinek pedig megadta, az álljon glédába minden tartózkodás, minden utógondolat nélkül, midőn erre a szereplőknek is igazán élvezetet, igazi benső gyönyört nyújtó szereplésre fölszólítják.

A dolog pedig annál könnyebben megy, mert Sümege — bár erős megszakítással — a dalokörnek több mint negyven éves múltja van. Exner Alajos karnagysága alatt huzamos ideig élt egy dalostársaság, az ő örökét folytatta új erővel Kocsis Károly, aki ugyancsak tulságosan összehalmozódott munkája mellett is mindenik társadalmi egyesület kebelében tanított egyes ünnepi alkalmakra férfi, sőt vegyes karokat is, ezzel a széttagoltsággal szinte megnevelte a fáradságát.

Most az elszakadt fonalat össze kell kötni, Ezt reméljük, ezt várjuk mi az új kántortanítótól, Pap Józseftől, aki a napokban foglalta el állását. Reményünkben nem csalódunk. Garancia erre, hogy ő a zenét irodalmilag is művelő képzett muzsikus. Tehát bizonyosan lelke egész hevével ragaszkodik a művészetnek ehhez a legkedvesebb, legtöbb élvezetet nyújtó fajához és csak szívbéli gyönyörűséget fog abban találni, ha tehetségének, munkaerejének kifejtésére, a zene iránt való vonzalmának kifejezésére az új életre hívandó dalokörben tág teret lel.

Azzal a kérelemmel fordulunk tehát az új kántortanítóhoz, hogy tülze ki minél hamarabb a dal lobogóját s toborozzon alá

A távolban.

Oh jöjj haza, drága feleség!
A szabadság nem kell már nekem.
Az üdvökben volt részem elég:
Hosszúra nyult legényéletem.
Házasságunk nincs köve rég,
És kitudja soká tart-e még!?

Nem nyújt nekem már az örömet,
Ha kacér nő mosolyog felém;
Szeme lángol, ám szíve hideg,
E világtól bucsut vettem én.
Bucsut vettem, szinte jól esett,
Elhagyni e hamis életet.

Ha mi néha összezördölünk,
Nem táplálunk soká haragot;
Lobbanékony — ámde jó szívünk
Szeretben összeolvadt.
Ugy is kell, hogy a házasságok
Mindhalálig egyek legyenek!

Házasság az élet tüköre,
Mely nem szépít és nem hizeleg.
Mi fellengóst a nő képzele,
Eloszlik mint könnyű fellegek,
Az életben szegény s gazdagok
Küzdés árán lesznek boldogok.

Mi is küzdünk bátran, vidáman,
Boldogságunk most van kezdetén;
Ne keressük azt a világban,
Hanem házuk kicsiny tűzhelyén.
Rajtunk áll, hogy boldogok legyünk,
Ha megvédjük tisztán tűzhelyünk.

És ha látjuk mások könnyeit,
Azt se nézzük tétlen szóval,
Boldog az, ki szenvedőn segít
Kincse: nyugodt öntudata van.
Oh jöjj haza, jöjj egyetlenem!
... A távolban én is könnyezem!

Béni Vilmos.

Templomban.

— A Sümege és Vidéke eredeti tárcája. —

Harangoznak.
Mennek a templomba.
Legelőnek érkezik egy öreg anyóka, kopogó botjára támaszkodva s térdre borul a szűz Anya szobra előtt.

Utána másik öreg asszony, két bottal két kezében. Ez is odahullott az Isten anyja elé, két mankóját kétfelől a köré teszi, szeméből könnyek hullanak, de arcán áhitat, bizalom ragyog.

Harmadiknak érkezik egy élte delét járó

asszony. Fekete ruhája tanuskodik róla, hogy valamilyen kedvesét gyászolja. Talán az egyetlen, talán az utolsót. — Hova menne ez is, ha nem oda a fájdalmas Anyához, vigasztalást, enyhülést kérni.

Negyediknek is közelít már valaki. Apró léptei, fűrgő járása, tipegése elárulja, hogy első lesz a maga nemében. — Lassan nyílik a nehéz templomajtó és belép rajta egy csöpp leányka. Arcocskáját pirosra festette a csipős hideg, kis kezei dermedten tartják össze a nyakán levő kopott kendőt. Karjáról egy hosszú, öregszemű olvasó csúng le.

Pillanatig megáll ott az ajtó mellett, körül néz, azután félénken odamegy, a három nénihez egy sorba, a szűz Mária elé. Nézi, nézi, kis fejét fölemeli arra a szépséges, szelid arcra. A hosszú rózsafűzér amint a kőkockára leért, koszu alakban terül térde előtt, keze cséke elereszti a kendőt, nem érez hideget, nem érzi a kő keménységét: arcán a szeretet, az áhitat, szemében tiszta lelke ragyog. Néma áhitatában másik néni érkezése zavarja meg, amire keresztet vet s félhangosan susogja: Üdvözlégy, Mária!

Jönnek, jönnek egyre, csakhamar megtelik a templom ájtatos hívő néppel. . . . Amint az orgona hangja megszólal, s fölhangzik az ének száz ajakról, a hátam mögött csengő, tiszta, üde gyermekhangot hallok. Félénk, bizonytalanságtól remegő, szelid hangot, melyből egyebet nem lehet megérteni ennél: Mária, szeretlek, Mária, szeretlek!

Amint hátranéznek, egy kis leány piros, kővér arcát látom. Göndör haja kicsuszott a piros

tagokat, hogy társadalmi életünknek ez az érzékeny hiánya mielőbb orvoslást nyerjen. Akik pedig tehetséget és hivatást éreznek magukban, azok sorakozzanak a zászló alá. Fáradozásuk nem csupán a társadalomnak hozott áldozat lesz, hanem igazi szívbéli örömet és gyönyörűséget is okoz, ami bőven kárpótol azért az időért és munkáért, amit a dalnak, az éneknek művelésére szentelnek,

A vidék.

Az utóbbi két évtized alatt, de különösen érezhető a mostani években, hogy a vidék rohamosan hanyatlak és szegényedik. A vidék iparosai és kereskedői nyögnek a keresetlenség és a szegénység jármái alatt, a legelőrevalóbb vállalatok pangának és általános a minden ágon való hanyatlás.

Csodálatos, ha vizsgáljuk ennek okait és rájövünk az okokra. Különösen egy szomorú tény lehet a bajok összes kútforrásának tekinteni. Mindenki a fővárosba törekszik, ott akar érvényesülni, és ha már a vidékre „assa el magát”, legalább szükségleteit a fővárosból szerzi be.

Ha kell butor, azt a fővárosban olcsóbban kapom meg, gondolja az illető. Itt nagyobb a választék, nagyobb a konkurencia és így kisebbek az árak. Arra nem gondolnak, hogy itt nagyobbak a munkadíjak, vagyont képvisel a házbér, s nagy az adó. A butorgyárosnak pedig ezt vevőin kell behozni. Még a konkurenciát is a vevőnek kell megszíníteni, mert a gyárosnak nagy választékot kell raktáron tartani. És a nagy raktár nagy összegbe kerül, a nagy választék nagy tőkét foglal magában és honnan szedik a kamatozat? A vevőtől.

Igy van ez minden vonalon. A fővárosból szerzik be a családok divatcikkeiket és csak azt tartják szépségnek, izlésesnek, szemrevalónak és viselhetőnek, ami a fővárosból kerül ki. Valóságos versengést folytatnak a vidéki előkelő családok nőtagjai, hogy egy-egy ruhadarabjuk izlés és kiállítás tekintetében páratlanul álljon és ahhoz hasonló ruhadarabja ne legyen egyik ismerősének sem. Ha a vidéken készítették, úgy ha valakinek megtetszik, egyszerűen utána csináltatja. De keresse fel a fővárosban az eredeti forrást!

Ezt a versenyt is persze a vidék kereskedelme sanyal meg.

Ha valaki házat akar építeni, a terv elkészítését okvetlenül „pesti” műépítőre bizza. Kerüljön sok ezer koronával többbe, de azt akarja, hogy eldicsekedhessék: országos hírű műépítő tervezte a házat.

Még a diszítések, fa- és vasmunkálatokat is fővárosiakkal készíttetik.

De nemcsak a bevásárlásokat, a szükségleteket fedezik a fővárosból.

Ha egy vidéki földbirtokosnak tőkére van szüksége, vagy ha egy tőkepenzes pénzt akar elhelyezni kölcsönt a pesti intézeteknél vesz, tőkéjét a pesti intézetekben látja biztosítva. Ha pedig ez a tőkepenzes részvények vásárlására

szánja el magát, úgy pénzét ugyancsak fővárosi vállalatok részvényeibe fekteti, de nem meri pártfogolni városa ipari és pénzügyi vállalatát.

Szóval: a vidéki nem pártfogolja a vidékét és tömjénezni valóságos majomszeretettel mindazt, ami fővárosi.

Igy azután pusztul a vidék. De pusztul maga a vidék intelligenciája is. Mert a hanyatlás nemcsak az ipar és kereskedelem rohamos pangásában és hanyatlásában mutatkozik, hanem más jelenségekben is.

Igy például a diplomás emberek és mindazok, akik tudományukkal vagy tehetségükkel érvényesülni akarnak, csak a fővárosban kívánják elérni boldogulásukat. Kicsinynek tartják erre a vidéket és nem méltónak, hogy ott szerezzenek maguknak hirt, tiszteletet vagy elismerést.

S az illetékes körök — sajnos — maguk is osztják ezt a hibás nézetet. A nagy tehetségnek a központban a helye! Ez a jelszó. A nagy tehetségnek szüksége van a fővárosi légkörre és csak itt találhatja meg az ő méltó helyét és környezetét.

Pedig ez nem igaz. A nagy tehetséget észreveszik és méltányolják mindenütt és a nagy tehetségekre tisztesen szüksége van a vidéknek.

A vidéknek most nincs társadalmi élete. Nem lüktet a vér a vidéki társadalomban, mintha halálálmat aludná. Egy-két nagy város életképes és munkabíró társadalmától eltekintve, a vidéki városokban nincs élet, nincs gyülekezés, nincs együttműködés és nincs semmiféle társadalmi akció. Nem tördönek az irodalommal, nem éreznek magukban erőt és akarat-képességet nemes célok előmozdítására és humanus alkotások megteremtésére, legfeljebb csak politizálnak.

Igy vagyunk persze a vidéki színházakkal is, melyeknek nincs közönségük, az irodalmi társaságokkal, melyeknek nincs elég tág működési körük, így a sajtóval, melynek nincs közönsége, így a csekély számú jótekonnyal, melyeknek nincsenek tagjai, hacsak a kaszinók kártyakompaniáit nem tekintjük jótekonnyal társaságoknak.

Foglalkozni kellene a vidék bajaival és mostani hanyatló állapotával, friss vért, embereket kellene levinni a vidékek társadalmába, akik tudnának ott új életet és kelteni. Mozgalomnak kellene keletkezni az ipar és kereskedelmi kamarák kebelében, mellyel meggátolnák a vidéki ipar és kereskedelem pusztulását és keresztülvinnék, hogy a vidék a vidéken szerezze be szükségleteit.

Ha nagyobb tüke fog állandóan közkézen forogni a vidéki városokban, ha nagyobb lesz kereskedelmi, ipari és közigazdasági élete, ha a vagyonszerzés nagyobb mérvet ölt, úgy e javulás önként magában rejti a társadalmi téren való javult állapotok bekövetkezését.

A pénz mozgató ereje mindennek és ha nem küzdenek vidéki polgártársaink gondokkal és rendelkeznek tőkével, bizonyára nem ijednek meg és nem húzódnak vissza minden nemeseleű társadalmi akciótól, hanem igenis részt vesznek

a társadalmi életben és ezzel valódi társadalmi életet teremtenek.

És ha a vidéki városoknak társadalmi élete eleven és működés-képes lesz, nem fognak a fővárosba kiváncskodni mindazok, kik tehetségüket és tudományukat most nem érvényesíthetik.

Terjedjen ki a kormány figyelme a vidékre is, mert az ország nem a fővárosból él és lesz naggyá, hanem a nagy vidék rendezett állapotai is hozzájárulnak az állam erejéhez és háztartásának szilárdságához.

Legelő-rendtartás.

Sümege képviselőtestületének legutóbb tartott közgyűlése megállapította a legelő-rendtartást. E szabályrendeletet a városbíró a közbirtokosságnak március 24-én tartott gyűlésén kihirdette, mire ez életbe is lépett. A rendeletet szakaszról szakaszra közöljük.

1. §. A fennálló legeltetési jogosultság értelmében minden legelő-tulajdonosnak joga van minden egy hold legelője után egy darab marhát legeltetni, legyen az szarvasmarha, ló, szamár vagy sertés. Ha a tulajdonosnak állatja egy évnél fiatalabbak, akkor 1 darab helyett 2-öt hajthat ki, kis malacoknál 4 darabot. Kecskét vagy juhót a legelőre kihajtani tilos.

2. §. Legelőjogosultságát joga van minden legelőtulajdonosnak másra is átruházni, de ezt a körülményt tartozik az illető legelőtulajdonos a községi előjárásnak mielőtt az illető engedélyes marháját a közös legelőre kihajtottatva volna egytől husz koronáig terjedő pénzbírság terhe alatt bejelenteni.

3. §. A birtokosság a legelő használatából kifolyó ügyek intézésére szervezkedik és megalkulása után külön végrehajtó közeget fog választani. Addig ezen ügyeket az előjáróság vezeti.

4. §. A legelőre kihajtott állatok után járó őrzési díjakat egyelőre az állattulajdonosok fizetik.

5. §. E szabályrendelet életbe lépte után az eddigi korlátlan legelőhasználat megszűnik.

Forgácsok.

A kaszinóban beszélgettünk többen. Társaságunk egyik előkelő tagja kijelentette, hogy inkább iszik silányabb magyar sört, mint kitűnő külföldit. Hej, ha a közönségnek csak 50 százaléka így gondolkoznék és így is cselekednék, de gyorsan lenne magyar ipar minden állami szubvenció nélkül. Akkor azután azt a szubvenciót iskolákra lehetne fordítani, hogy megmagyarosítsuk a tótot, a szerbet, a románit. Csakgyorsan a magyar ember az iparcikkek pártoltságában a legnagyobb kozmopolita. Szegényedik is rohamosan a nép és seregestől hagyja itt „ezt a tejjel, mézzel folyó dús Kánaánt”.

*

A legelő-gyűlés után kérdezték tőlem:

— Nem volt-e verekedés, vérontás?

főkötő alól, kezében egy szent képet tart, arra néz, ahhoz énekel olyan félve, nehogy a sok néni, bácsi erős hangját túlkialtsa. S amint a sokaság éneke megszűnik, ő is félbehagyja azt a szívből fakadt imadalt az egyik szó közepén, hogy ilyenformán hangzik: Mária szeret!

A mise közepe felé megint apró léptek közelítenek, sietve az oltár felé. Két kicsiny gyermek megy végig a templom hajóján, két testvér. A nagyobbik leány, a másik fiú. — A kis Róza figyelmes szeretettel fogja egyik kezével kis öccse kezét, másikkal annak kalapját. Ő már nem fél ebben a nagy templomban sem, bátran halad előre, míg kis testvére álmélkodva lépked mellette. Nem is tudja, hova nézzen, annyira hatott lelkére az a sokaság, a nagyság.

Az oltár mellé érve a kis Róza letérdel, testvérkéjét is maga mellé vonja, s míg az az aranyos oltárkeresztet ámulattal, csodálatlalt nézi, ő lehajtja fejét mélyen és a mellét veri.

... Én hiszem, hogy ez nem csupán a nagyoknak utánzása, hogy az a tiszta lélek érzi, sejtí, hogy közvetlen Isten előtt térdel; az előtt a jóságos Isten előtt, akinek imádására ez a sok-sok ember itt leborul és énekel, és imádkozik.

Ott a sarokban, lenn a hideg kővön egy kis leányt látok meghúzódva. — Rongyos kis harisnyája lecsuszott, ruhája szakadozott, a fején kis vékony, fehér kendő. Kezében nagy, öregbetűs imakönyvet tart, arra a lapra fordítva, hol a kised Jézus az Anyja órában mosolyogva áldást

osztogat. A kis leány nézi, nézi az isteni Gyermek szép arcát; addig-addig nézi sóvár tekintettel, míg mosolyogva elalszik.

Nem érzi a templom jéghideg kővét, nem érzi azt az arcáról lerívó éhséget, nem fáj semmije, édesen mosolyog. Mikor a hívek éneke újra felhangzik, édes álmában is összeszeszi kezét az inakönyv fölött s arcát fölemeli, mintha egy előtte álló szépséges lényhez beszélne.

... Talán az égben álmódja magát, hol az angyalok karaival együtt dicséri a kis Jézuskát.

A mise vége felé van. Az orgona hangja erős zengéssel tölti be a nagy templomot, majd újra elnémul.

A csendben újra apró, csoszogó lépések hallszanak, majd mindig közelebről hangzó elfojtott gyermeksisítás.

Egy kis fiú lépked, lassan vonszolja lábait, balkezevel kalapját tartja, jobbát homlokára szoritja, egy, nyilván esésből származott dagadt, kék foltra.

Odasiet az oltár közelébe, ott félve húzódik egy néni mellé, figyelme odairányul a szószékre, hol a tisztelendő ur beszél és a sok bácsi, néni olyan csendben hallgatja. Hallgatja ő is, egy keveset érti is és minden figyelmét megfeszíti, hogy minél többet érthessen.

A visszafojtott sírás hangja elnémult már, könnyei felszáradtak, a jobb keze, mit előbb a homlokára szoritott, az ölébe esett s összekulcsolódott a másikkal. Kalapja meg leest, messze gurult tőle.

Mikor a tisztelendő úr távozik a szószékről, a fiucska mosolygó, szelíd arccal kel fel a helyéről s megy kifelé. A szűz Mária szobra előtt megáll, felnéz a csillagokkal koszorúzott fejére, onnan meg a szószékre fordítja szelíd arcát.

... Mintha beszélne arcán a lelke!

... Mit?

Nem azt-e, hogy ez az az Asszony, akitől ott azt beszéltek, hogy a beteget meggyógyítja, a szegényeket megvigasztalja és fönt lakik a szép menyországhban, angyalok énekelnek körülé, Isten Anyjának nevezik.

Hogyne térdelne oda eléje, hogyne mondaná el kis szívének legszebb imádságát ott előtte!

Már kevesen vannak: egy-két öreg asszony susog itt-ott.

A szenteltviztartó mellett húzódik egy kis leány félénken, mintha bújni akarna, hogy meg ne lássák.

A mint az utolsó néni is elhalad mellette, kimegy a templomból, ő felágaskodik lábujja hegyére s mindkét kezét belemártja a szentelt vízbe s a vizes kezével aztán szép tisztára megmossa az arcát. — Amint fehér kötőjében megtörülközik s kifelé halad, bizony ezt gondolja:

— Én vagyok a legeslegtisztább!

... Csak küldjük őket a templomba! Csak vezessük őket az Isten házába!

Hermin néni.

— Nem. A sümegei nép talán a legjobb széles Magyarországon. — feleltet.

Bizony a rajksztrát képviselői eljöhethének hozzánk, hogy tanuljanak a sümegei paraszttól higgadtságot és nyugodt magaviseletet.

A napokban esti fél tizkor tértem haza az Orbán-kávéházból. Meglepődve látom, hogy a városháza alatt levő pincéből gyér világosság árad ki. Odamegyek a szelelőlyukakhoz, hát a fűrészelés zizegő hangja üti meg fülemet. Két derék favágó, Fazekas Bódi és Kis Mihály ily késő este is szorgalmasan fűrészeltek a fát. Ez eset azután nap-nap után ismétlődött.

Hej, ha azok a budapesti munkátlán munkások csak felényi szorgalommal volnának megáldva, bizony kevesebb tolongás volna a kenyérsztrát egyesület háza előtt. Ime az illuszió. Egy nagyobb vidéki vállalat egyik tulajdonosa hívott a budapesti munkanélküliekből 25—30 munkást. Igért lakást, fűtést és napi két koronát. De bizony fülegombját sem mozdította egyik sem. Úgy látszik, még sem olyan keserű az az ingyen kenyér, mint a közmondás tartja.

A gazdakör közgyűlése.

A sümegevidéki gazdakör f. hó 30-án délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlést, amelyen különösen az intelligens gazdak szép számmal vettek részt, Szücs Zsigmond elnök vezette. A gyűlés megnyitása és a múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Gyömörey Vince részletes képet nyújtott arról a helyzetről, amelybe a kör amiótt jutott, hogy a gazdasági egyesület az eddigi segédelmet megadni nem tudja. Ennek következtében a kör odajutott, hogy vagy feloszlik, vagy kisebb körben folytatja működését. A választmány az utóbbi álláspont mellett nyilatkozott, mit a közgyűlés elfogadott.

A bekövetkezett viszonyok miatt azután a sümegei amerikai telep kérdéseire hívta föl Gyömörey a tagok figyelmét, amelynek kiadásait most már a kör fűdözni képtelen, s jelentésre hívta fel a választmányból ez ügyben kiküldött bizottságot. Ennek nevében Talabér Károly jelentette, hogy érintkezésbe léptek Sümege városbirájával. Ettől olyforma nyilatkozatot nyertek, hogy ajánlani fogja a képviselőtestületnek, hogy a telepet a város mindaddig vegye kezelésbe, míg a gazdakör pénzügyei jobbra fordulnak.

Fűzik Gyula erre felszólal s kijelenti, hogy e téren nem igen bizik a községi kezelésben s ajánlja, hogy értékesítsék, míg Sümegei Tivadar a bérbeadást javasolja. Gyömörey Vince szerint a telep a földmívelésügyi kormány hozzájárulásával létesült, így az ügybe ennek is beleszólása van E szempontot mindnyájan helyesléssel fogadták s elhatározták, hogy a telepnek az átvételért kéri a kormánytól. Addig is a legszükségesebb munkák költségeire Hayden Sándor és Szücs Zsigmond följárulottak az általuk tartott népies előadások 13—13 korona tiszteletdíját, Barcza László 20, Mojzer József pedig 5 koronát ajánlott föl e célra. A szíves adományokat köszönettel fogadta a közgyűlés.

A telepen termelt vesszők eladását beszéltek meg s Talabér Károlyt megbízták, hogy ez ügyben intézkedjék.

Ezután az elnök tudatta, hogy Mojzer Imre a II-od jegyzői állásról lemondott. Az igazgató választmány Sugár Jákót bizta meg a jegyzői teendővel, amiket minden díjazás nélkül fogadott el. Ugyanő lemondott az állatorvosi díjáról is. A közgyűlés mindezeket köszönetének kifejezésével vette tudomásul.

Barcza László ezután szavá tette azt a mellőzést, amelyben a kör az anyaegyesülettől részesül. Ennek egyik bizonyítéka az is, hogy a Zala-Szent-Gróton rendezendő állatkiállításról még csak értesítést sem nyertek. Ilyenformán a kör nem érezheti magát az egyesület szerves tagjának s önként fölmerül a kérdés: vajon a kör megmaradjon e tovább is az anyaegyesület kötelékében, vagy tőle elszakadva, önálló egyesületet alkossanak. Javasolta, hogy a közgyűlés ez érdemben írjon a vármegyei gazdasági egyesületnek s a nyerendő választól tegyék függővé a további eljárást. Fűzik Gyula már most az önállósítást indítványozza. Többek hozzászólása után végre Barcza László indítványa értelmében határozott a közgyűlés.

Elnök tudatta, hogy az Óhídon tartott népies gazdasági előadásnak alban is szép eredménye nyilvánult, hogy 28-an beléptek a körbe. Sümegei Steiner Simon, Unger Kálmán és Gombár József lettek új tagok.

Ezután Gyömörey Vince terjesztett egy igen szép indítványt a közgyűlés elé. Nevezetesen: vegye munkakörébe a kör a népies gazdasági előadásokat s a nyár folyamán vasárnaponként egyes községekben díjmentesen tartson előadásokat a nép számára. Ezeket azután a szabad

ég alatt is meg lehet tartani s az egész falu polgársága részt vehet bennük. Az indítványt közhelyesléssel elfogadták.

Barcza László indítványa a közgyűlés megbízta az elnökséget, hogy új munkaprogramot dolgozzon ki s terjessze a legközelebbi közgyűlés elé. Miután több tárgy nem volt, az elnök megköszönte a szíves megjelenést s a gyűlést eloszlatta.

H I R E K.

— Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

— Megerősítés. Pap József kántortanítónk megválasztását a megyés püspök jóváhagyta. Nevezett f. hó 29-én meg is érkezett városunkba s állását elfoglalta. Az I. leányosztályt tanítja majd a husvétü szünet után. Áldást és sikert kívánunk működésére.

— Előléptetés. Dausek Gyula sümegei állomásműnök az V. fokozat 1-ső osztályából a IV. fokozat 3-ik osztályába, Szigil János pénztáros pedig a VI. fokozat 2-ik osztályából az 1-ső osztályába lépett elő.

— Sümegei Vilmos — képviselőjelölt. Sümegei Vilmos, a „Magyarország” igazgatója, a függetlenségi elvek lelkes bajnoka, folyó hó 24-én Meszáros Dániel, a „Magyarország” belmunkatársá kisorsatában Letenyen időzött, hogy az ottani mértékadó személyiségekkel érintkezésbe lépve, megtudja, hogy a 48-as függetlenségi párt milyen kilátásokkal vehetné fel a letenyei kerületben a választási harcot. Mint a Zala írja, a letenyieiek pártkülömbőség nélkül igen szíves fogadtatásban részesítették a függetlenségi párt két kiküldöttjét, akik Csempe Kálmán dr. a függetlenségi párt elnökének kíséretében a nagyvenlégőbe mentek. Itt csakhamar megjelentek a község vezető férfiai, továbbá iparosok és földművesek oly nagy számban, hogy a nagyvendégül helyesgei zsúfolásig megteltek. A felköszöntök során Sümegei Vilmos több ízben felszólalt és rokonszenves megjelenésével, őszinte, nyílt beszédével, úgy annak tartalmasságával és meggyőző érveivel a jelenlevőket pártkülömbőség nélkül annyira meghódította, hogy nagy lelkesedéssel Sümegei Vilmost kiáltották ki jelöltül, ki a bizalom ezen spontán megnyilatkozása folytán késznek nyilatkozott a jelöltség elfogadására. Legközelebb meggyűlést tartanak, melyen a pártvezetőség Sümegei Vilmost mint a letenyei 48-as függetlenségi párt jelöltjét be fogja mutatni. Sümegei Vilmos városunk szülötte. Melegen kívánjuk, hogy elnyerje a mandátumot! Szülővárosának is bizonyára nagy hasznára lenne, mint képviselő.

— Izr. kántor. A sümegei izraelita hitközség legutóbb tartott közgyűlése elhatározta, hogy kántori állást szervez. Fizetése 1000 korona és lakás. A pályázókat próbaéneklésre hívják meg. A jövő csütörtökön tartandó ünnepen a bonyhádi kántor fog bemutatkozni.

— A legelőügy rendezése. A sümegei közbirtokosok március 24-én Pozsonyi József városbíró hívására igen nagy számban jelentek meg a város házában tartott gyűlésre, hogy a legelőügyet egy lépéssel tovább vigyék. Pozsonyi József városbíró üdvözölte a megjelenteket s az ügynek fontos voltát hangsúlyozva, higgadtságra intette őket s a gyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésére Horváth János segédjegyzőt, hitelesítésére Kovács Mihályt és Kis Antalt kérte föl. Ezután felszólította az 1900. szeptember 2-án tartott közbirtokossági gyűlésből kiküldött bizottságot, hogy megállapodását terjessze elő. Ezek nevében Kaufmán Géza jelentette, hogy a bizottság a legelőterületnek a városról a közbirtokosság nevére való átírását óhajtja, egyébként pedig a kezelést tovább is a városi előjáróság kezében akarja meghagyni. Elnöki elővárosbíró elrendelvé a szavazást, egyhangulag az átíratásra szavazott a népes gyűlés. Ennek kimondása után megalakították a közbirtokossági tanácsot. Ennek tagjaivá Surgóth Miksát, Mojzer Józsefet, Kovács Mihályt, Kaufmán Gézát, Szabó Lászlót, Holcer Ferencet, Fekete Lajost, Györi Jánost, Anda Jánost, Balasics Antalt, Kis Antalt és Ereki Istvánt választották meg. Ezután városbíró a képviselőtestület alkotta legelőterületi rendtartást olvasta föl, amelyet lapunk mai számában közlünk. Ennek meghallgatása után Horváth János az apaállatok tartása ügyében alkotott vármegyei szabályrendeletet olvasta föl, ennek kapcsán 34 szó ellen 63-mal elhatározták, hogy Sümegeen szilaj bikákat tartsanak. Ezzel a tárgysorozatot kimerítették, mire Kaufmán Géza indítványára Pozsonyi városbírónak meleg köszönetet mondtak a legelőügy rendezése ügyében kifejtett tevékenységéért. Ezután a gyűlés eloszlott.

— Adomány. Németh Erzsike urhölgy 6 nagysága a plébánia templomban levő Máriaszoborhoz egy szép és értékes függőnyt ajándékozott, melyért ez utón is köszönetét fejezi ki Németh János, plébános.

— Felolvasás. Bánfi Alajos igazgatótanító f. hó 24-én este a polgári körben felolvasást tartott a vakációban tett utazásának tapasztalatairól. A Szepességet ismertette, felbőve ennek földrajzi, történelmi, etnografiai, ipari, kereskedelmi és kulturális viszonyait. A felolvasást, amely sokkal nagyobb hallgatóságot érdemelt volna, a jelen voltak élénk figyelemmel hallgatták. Felolvasónak Pozsonyi József, a kör másodelnöke, fejezte ki a hallgatók szíves köszönetét.

— Fogynak, fogynak. Városunkban is egyre kevesbednek azok, akik dicső szabadságharcunkat végig kitűzötték. Vég Antal 1848—49-es honvéd, aki mint az 56. zászlóalj katonája vett részt szabadságharcunkban, március 25-én 75 éves korában meghalt. Volt bajtársai közül többen elkisérték a végső nyugalom helyére. Nyugodjék békében!

— Magyar név. Kohn Jakab Wolf, helyesebben Vilmos csabrendeki lakos Kovácsra változtatta vezetéknevét.

— Visszaélések a magyar ipar cégére alatt. Talán egy iparág sem oly szégyenletesen gazdag a magyar ipar cégére alatt elkövetett visszaélésekben, mint a gyújtóipar. Magyar gyújtógyárosainktól nem lehet elvitatni azt a dicsőséget, hogy ők meg tudták mozgatni a saját maguk és a magyar ipar érdekében a közönséget. De minden fáradozásuk kárba veszett az által, hogy még eddig nem tudták módját találni annak, hogy kiküszöböljék, lehetetlenné tegyék a magyar közönség megtévesztését, a magyar ipar meghamisítását. Tűrhetetlen állapot, hogy az országban hazafias mozgalom keletkezzék egy cikk érdekében és hogy e mozgalomból majdnem kizárólag azok a külföldi gyárosok huzzanak hasznot, akik idegen portékának magyar nevet adnak. Magyar gyújtót követel a közönség s az élelmes osztrák magyar gyújtónak nevezi a saját gyártmányát és kicsalja annak a közönségnek a filléreit, amely a magyar ipart akarja pártolni. De nem az osztrák gyárosokat akarjuk korholni első sorban; ők csak furfanggal akarják kihasználni a szituációt arra, hogy a saját gyártmányaikon tulajdonok. Főleg azok a gyújtóipar eladásával foglalkozó magyar kereskedők hibásak, akik ismerik a magyar felírású eladott osztrák gyújtók eredetét és mégis terjesztik ezeket a falfiktumokat a magyar közönség körében. A visszas helyzetet gyökerében csak úgy lehetne orvosolni, hogy egy szigorúan végrehajtandó rendeletet hoznak, mely szerint minden oly külföldi gyártmányu gyújtó, mely felírása, külsejére hazai gyártmány bevonását kelti s ezzel a közönséget megtéveszti, elkobozandó. Szükséges volna továbbá, hogy szigorúan megbüntessék azokat a magyar kereskedőket, akik segédkeznek a közönség megtévesztéséhez. Mi, akik arra vállalkoztunk, hogy teljes erőnkkel hozzá fogunk járulni az iparpártolási mozgalom megtisztításához, intő szavunkat emeljük fel azon játék ellen, mely a gyújtóipar terén a magyar közönség hiszékenységgel folyik. Hogy a közönséget figyelmessé tegyék a hamisításokra, alábbiakban adjuk azon külföldi gyújtók névsorát és leírását, melyek a magyar ipar köntöse alatt csak a külföldi gyárosokat gazdagítják. A legelterjedtebb hamisítványok a következők: »Legjobb biztonsági gyufa«; ennek a dobozán semmi jelzés a gyártás helyét illetőleg. Kizárólag Linzben készül az Union gyárban. A jobb fűszerkereskedőknél csaknem mindenütt található és rendkívül károsítja a magyar gyújtóipart. Az »Eredetves kiállítási gyufa« szintén linzi gyártmány. »Valódi kardos rozsagonygyufa«; ninos rajta gyártási jelzés, Linzben készül. A »Kardos biztonsági gyufa« szintén linzi gyártmány. A »Haranggyújtó« cinkje hasonló az Emke cinkjéhez. Ez a gyújtó, mely különösen sörcsarnokokban, vendéglőkben van elterjedve, kizárólag Julius Hlusch barzdorfi gyárban készül. »Első magyar biztonsági gyufa«, Fürth Bernát gyárban készül, kinek ezen név alatt csak Ausztriában van gyára. A »Rakócy-gyufa« szintén Fürth Bernát bécsi gyáros készítménye. »Wekerle-gyufa«, készítik Meissner M. fia Trieschben. A legszebb magyar nevet találta ki azonban a Pojatzai és farsa cég Deutschlandsbergben. Ő gyártja a következő gyújtókat: »Magyar korona-gyufa«, »Honvédszobor-gyufa« és »Millennium-gyufa«, valamennyi képes és magyar motívumú cinkkel. Ideje, hogy a magyar kormány erőlyesen véget vessen a külföldi gyárosok ezen garázdálkodásának, s ha a külföldi gyáros nem érheti el a kormány keze. büntessék meg keményen a viszonteladókat, kiknek magyar létükre nem szabad hozzájárulni a magyar közönség megtévesztéséhez, a magyar iparpártolási mozgalom kigunyolásához.

»Honi Ipare
— Szőlő és borgazdasági tanfolyamok néptanítók részére. A földmívelésügyi miniszter a szőlőmívelés szempontjából kiváló fontossággal bíró községekben alkalmazott néptanítók részére az e téren működő szakközégek vezetése alatt Tapolcán, Szent-Endrén, Pozsonyban, Egerben,

Tarcalban, Bihar-Diószegen, Ménesen és Nagy-Enyeden a folyó évben is 4 hétre terjedő szőlő- és borkészítési tanfolyamot rendez. A tanfolyam célja az, hogy az azon résztvevő néptanítók a szőlő- és borkészítés terén, különös tekintettel az elpusztult szőlők felújítására, gyakorlatilag és részben elméletileg is kiképezést nyerjenek oly célból, hogy e szakmában a népközlőkben és a gazdasági ismétlő-iskolákban a tanulóknak oktatást nyújthassanak, illetőleg az ifjú nemzedékben a szőlőművelés iránt érdeklődést ébreszteni tudjanak s általában az illető községben a nagyobb szakértelemet és szakképzettséget nem igénylő egyszerű szőlő- és borkészítési ismeretek népszerű terjesztését előmozdítsák. Az egész tanfolyam 4 hétre terjed. Az első része tavasszal, április 29-től május 12-ig, a második pedig ősszel október 8-tól október 21-ig. A tanfolyamon mind a két időszakban, tehát az egész négy héten át ugyanazon tanulók vesznek részt. A tanfolyamokra első sorban olyan néptanítókat vesznek föl, akik — tekintet nélkül arra, vajjon állami, községi vagy felekezeti iskolánál vannak-e alkalmazva, — oly községben működnek, ahol a fillokszera a szőlőket már megtámadta, vagy már el is pusztította, s ahol a lakosság első sorban a szőlőművelésre, illetőleg az elpusztult szőlők felújítására van utalva. A tanfolyamokra felvett tanítók utkölségeik s a lakás és élelmezési költségek fedezésére, az egész 4 heti tanfolyam tartamára, egyenkint 120 korona általánynak kapnak, mely összegnek felét, azaz 60 koronát a tavaszi, másik felét pedig az őszi tanfolyam első napján szabályszerű nyugtájukra, a tanfolyam vezetője fog az illetőknek kifizetni. A tanfolyamokra felvett néptanítók mind az elméleti oktatásban, mind a gyakorlati munkákban pontosan és szorgalmasan résztvenni tartoznak. Felhívtnak azok a néptanítók, akik ezeken a tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, amelyben életkoruk, nyelvismeretük, tényleges alkalmaztatásuk valamely nyilvános népközlőnél, s a szőlő- és borkészítés terén esetleg történt eddigi működésük is föltüntetendő — s ezen körülmény közzételjen iskolai hatóságok által is igazolható, — folyó évi április hó 10-ig az illetékes kir. tanfelügyelőjük útján, ahhoz a kerületi szőlészeti és borkészítési felügyelőhöz (illetőleg vincellériskolai igazgatósághoz) nyújtsák be, akinek kerületében jelenleg működnek.

— **Kérelem.** Az új negyedév kezdetén lapunkra előfizetést nyitunk, tisztelettel kérve az érdeemes közönséget, hogy az előfizetést megújítani és az esetleges hátralékot beküldeni kegyeskedjék. A pénz beküldésére mai számunkhoz postautalványt mellékelünk. Jegyzők és tanítók négy korona kedvezményes áron rendelhetik meg lapunkat. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Menetárak leszállítása** a balatontavi fürdőállomásokra és ez állomások között. A déli vaspályatársaság üzemeltetése az ez ideig balatontavi fürdő évről, megjavított vonatösszeállítások kivételével, olyan díjszabási intézkedéseket is fogantatosított, melyek alkalmasak a balatontavi forgalmat kedvezően befolyásolni. — A budapesti állomásról, Székes-Fehérvárról és Nagy-Kanizsáról a balatontavi fürdőállomásokra az egész fürdő-évről szóló érvényességgel, azaz május 1-től szeptember hó végéig kiadásra kerülő II. és III. osztályú személyvonati és menetérti jegyek árai még további mérséklésben részesültek és a menetmegszakítás tekintetében azon messzemenő engedelmény tételük, hogy a menetmegszakítás tartama a balatontavi állomásokban az évad végéig korlátlan. Továbbá az ideig évről fognak első ízben a balatontavi fürdő-évről-állomások egymásközi forgalmában mérsékelt menetérti jegyek kiadatni. Ezenkívül minden vasár- és ünnepnapon Budapestről D. V. az összes balatontavi fürdőállomásokra és vissza, külön vonatok fognak 50 százalékkal mérsékelt menetdíjakkal forgalomba helyeztetni.

— **Égő kocsi — égő emberek.** Borzalmas jelenet játszódott le folyó hó 17-én vasárnap a Gyula-Keszi és Gulács közti vonórészleten. Nyírő Károly gulácsi lakos, az ottani birtokosok tapolcai tejszállítója harmadfeléves fiával Gulács felé igyekezett egyfogatú kocsiján. Ittas állapotban szivarra akart gyújtani a Miltényi-féle szőlőnél, de oly szerencsétlenül, hogy az eldobott égő gyujtótól a kocsihoz levő szalma is meggyuladt, melynek tüze az a lengedező szél még jobban szította. Az apa és fia ruhája szintén tüzet fogott. Egyszere égtek mind a ketten. A tűz áterjedt az egész kocsira, melynek minden fája égett. E veszélyes helyzetben az ittasságban tehetetlen ember sem magát, sem égő kis fiát nem volt képes menteni. Mint egy égő fadarab, ott feküdt a lángok közt. Kis fia lángoló ruhával kiugrott a kocsiból s futni kezdett. Éppen a

legválságosabb pillanatban érkezett egy tapolcai polgár, ki nagy önfeláldozással az áldozatok mentésére sietett. Az égő kis futó fut elfogta, a még rajta levő égő ruhafoszványokat testéről letépte. Az égő embert is kiemelte a lángokból. Ezzel egyelőre az életnek megmentette. Testükről a ruha az utolsó foszlányig leégett s iszonyú égési sebeket okozott mindkettőjüknek. Ily állapotban szállították őket Gulácsra, családjukhoz. A szerencsétlen apát nyomban ellátták a halotti szentségekkel. Maga a bátor életmentő is súlyos égési sebeket szenvedett önfeláldozó munkájában. Nyírő égési sebeiben néhány nap múlva kiszervezett, fiának állapota szintén reménytelen.

— **A vigécs-törvény végrehajtása.** (Mikre szabad megrendelést gyűjteni?) Fontos leiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarához a kereskedelemügyi miniszter. A leirat közli a megrendelések gyűjtését tiltó törvény közeli életbe lépését és a tervezett kivételeket. Maga a leirat a következő: Az 1888. XVII. t. c. ipar-törvény 59. §-ának a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezései módosításáról szóló 1900. XXV. t. c. végrehajtása iránt mielőbb intézkedni óhajtván, tekintettel arra, hogy a végrehajtási rendeletben a hivatkozott törvény 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján azokat az üzletágakat és iparcikkeket is megállapítani szándékozom, amelyekre nézve a törvény 1. §-a első bekezdése alól kivételek teendők, felhívom a kamarát, hogy a rendelettervezet idemellékeltem 6. §-ára vonatkozólag, mely az általam kijelölt kivételeket felsorolja, véleményes nyilatkozatát legkésőbb f. évi március hó végéig terjessze elém. Az idézett törvény 3. §-ában nyert külön felhatalmazás alapján a megrendelések gyűjtésének korlátozása alól a következő kivételeket engedélyezem: 1. A házi ipar előmozdítása érdekében: A házi iparcikkekre, de azon feltétel alatt, ha a megrendelést gyűjtő a cikk házi ipari jellegét helyhatósági igazolvánnyal igazolja; 2. A tudomány és műszaki képzés érdekében a műszerekre és tudományos eszközökre; 3. A következő cikkekre, melyek általában a vidéki ipar és kereskedelem tárgyait nem képezik, melyekre nézve tehát a törvénynek a vidéki ipar és kereskedelem megvédésére irányuló célzata egy sem érvényesülhet: a) varrógépekre; b) a legnagyobb gazdasági gépeket: mint cséplőgépekre, vető- és aratógépekre, gőzmozdonyokra, lokomobílokra és gőzekékre, továbbá gőzszivattyúkra és malomberendezésekre; c) villamos erőátviteli és általános világítási és telefon berendezésekre.

— **Az erszénydobók.** Tóth Gergely, kerka-szent-miklósi földműves, e hó 20-án Alsó-Lendvára ment marhák bevásárlása végett. Alsó-Lendvához közel érve, találkozott egy elötte teljesen ismeretlen emberrel, aki kérte, hogy segítse ki a bevásárlásban neki, amit Tóth szívesen elfogadott. Együtt mentek tovább. Alig tettek néhány lépést, egy mollettük elhaladó s Tóth előtt ismeretlen ember erszénye a földre esett, az elvesztő egyén észrevétele nélkül. Tóth társa az erszényt fölvette s azt állította Tóthnak, hogy az 600 frtot tartalmaz, menjen véle egy félreeső helyre, ahol a talált összegben megfizessenek. Alig értek a kiszemelt félreeső helyre, ott termett az erszényt elvesztő egyén s követelte pénzének visszaadását. Tóth, társa után menve, mindent tagadott s hagyta magát a pénzt kereső fél által kutatni oly annyira, hogy már teljesen levetkőztette. Mikor Tóthnak 380 korona saját pénzt megtalálta, Tóthtól elkapta s mindketten ellillantak. Tóth ekkor jött észre, hogy furfangos lopásnak esett áldozatul. Mire felöltözött, a tolvajait már sehol sem találta. Feljelentést tett az alsólendvai kir. jbiróságnál, hol a tettesek kikapcsolása végett a legszélesebb körű nyomozást rendelték el.

— **Fizetések koronákkal és váltópénzzel.** Az Osztrák-Magyar Bank a következő kommunikációt teszi közzé: A törvényes rendelkezések értelmében senki sem köteles, tehát a Magyar-Osztrák Bank sem, ötkoronás érmékből 250 koronánál többet, egykoronás érmékből ötven koronánál többet, nikkelpénzből tíz koronánál többet fizetésképp elfogadni.

— **Levéljegytömbök.** A célból, hogy a közönség hosszabb időtartamra beszerezni szokott értékjegykészletét különös gondozás nélkül is a használatnak tisztán és épségben megőrizhesse, a már forgalomban levő 10, 25 és 35 filléres jegyfuzeteken kívül — tekintettel a nyilvánult keresletre — a magánipar által előállított levelező lapok bérmentésére alkalmas 4 filléres értékjegyeket tartalmazó fuzeteket is bocsátottak ki. E jegyfuzetek védőlapja világoskék színű, egy-egy fuzet 24 db. levéljegyet tartalmaz s ára 98 fillér.

— **Komoly irány, könnyed szellem, határozott nemzeti törekvés jellemzi a Magyarországi politikai napilapot.** Nem hajlong ide-oda, nem

fizérkedik politikai meggyőződéssel, egyenes és nyílt, mint a magyar ember lelke, azért fért annyira közel a magyar nemzet szívéhez. A Magyarországi a magyar hírlapirodalomban páratlan előhaladást tett. A művelt magyar társadalom befogadta, megkedvelte, úgy hogy ma már a Magyarországi a legelterjedtebb és legolvasottabb lapja a magyar közönségnek. A Magyarországi valóságilag irányt szab és egyesíti maga köré a művelt magyar társadalmat. Bartha Miklós az ő páratlanul ragyogó tollával megragadja az elméket, úgy hogy politikai és társadalmi különbség nélkül mindenki meghajlik az ő tollának szépsége és varázsereje előtt. A Magyarországi főszerkesztője Holló Lajos országgyűlési képviselő, felelős szerkesztője Lovász Márton, a közgazdasági rész szerkesztője László Pál műegyetemi tanár. Kivülök közéletünk és irónk kitűnőségeinek egész sorozata tartozik a Magyarországi kötelekező. A Magyarországi a többi lapokat felüppal megelőzi s reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Előfizetési ára egy évre 28 kor., negyedévre 7 kor., egy hóra 2 kor 40 fillér. Az előfizetési pénzek postautalványon a Magyarországi kiadóhivatalába, Budapestre küldendők.

— Pécsi Trappista és Sárközi Romatur sajtót ajánl a Würsburger Jakob cég, Sümegen.

— A legízletesebb asztallíz a Kristály Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, melyet mint egészséges ásványvizet több száz orvos ajánl.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI: Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ: HORVÁT GABOR-nál SÜMEGEN.

SZIJARTÓ GYÖRGY

SÜMEGEN.

Ajánlkozik mindennemű templom-, szoba-, cím- és címerfestő munkák elkészítésére

Elfogad épület- és butormázoló valamint fladerozó és aranyozó munkákat

— jutányos áron — a legújabb divat szerint.

Figyelemre méltó! A híres MAUTHNER FÉLE MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-NÉV.
A melyen nincs rajt, az

MAUTHNER ÖDÖN
nem MAUTHNERTŐL való és ha mintolyant ajánlják, tessék vissza utasítani.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak
nem léteznek, mint a minőket
27 év óta szállit
MAUTHNER ÖDÖN
os. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
Irodák és raktárak: VII., Rottenbiller-uca 33.
(Közuti villamos megállóhelye.)
Elárúsító helyiségek: VI., Andrássy-ut 23.
(A m. kir. operával szemben.)
226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájás, gyomor-görcs, gyomor-lob, nehéz emésztés vagy elnyálfásodásban

szrenvednek, — ezen jó házi szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánlhatjuk. E házi szer az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRISZTÍTÓ-SZER, a
HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növénybor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, midtál az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegség előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybor kellő időben használatba veszik, a betegségeket már csirájukban megőlti. Ezért ne mulassza el senki e növénybor más, egészségtelen szereknél előnybe részesíteni. Betegségek, mint **fejfájás, hörgős felfújódás, gyomorégetés, rosszullét hányással**, mely baj idült **gyomorbetegségeknél** nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való ivás után gyógyíttatnak.

Szüksükülés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szívdobogás, álmatlanság**, valamint vértódulás a májban, lépben és erekben (**aranyeres fájdalmak**) növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdalom nélkül** gyógyíttatnak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti**, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszín, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségeinek következménye. Teljes **étvágytalanság, idegbaj és rossz kedélyállapot** folytán némely beteg lassan elsovad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földigozza, a vérképződést javítja és siettet, az idegket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A **növénybor** kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Csabrendek, Devecser, Jánoshegy, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zircz, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertárakban.

— **Utánzatoktól óvakodjunk!** —
Vételnél kérjük
„Hubert Ulrich-féle Növénybor“.

Az általam készített **növénybor** nem titkos szer és a következő alkotórészekből áll: Malagabor 450,0, borszessz 100,0, glicerin 100,0, vörösbőr 240,0, kőrslé 150,0, cseresznyelé 320,0, Manna 30,0, édes kőmenny, ánis, helenygyökér, amerikai erögyökér, auciangyökér, kalmuszgyökér aa 10,0. Ezen alkotórészeket keverjük.

Hirdetéseket a kiadóhivatal. jutányos áron felvesz

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négyhavasint jön egy-egy kötet

Dövebbel a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

MEGRENDELHETŐ
3 koronás csekély havi részletfizetésre

Róval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest VII., Dillí-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
azér: eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinnek, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetét és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemzeti a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET
brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatra gyönyörködött is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Róval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságától Budapeston a

Nagy Képes Világtörténet

eztű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapeston a szállítástól kezdve 8 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesnek válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és ártósnál arányában szállítandók.

Név:

Kelt:

Állás: